

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 2518-07 צרפתי נ' עיריית פתח תקוה ואח'

בפני כב' השופטת שרון קיסר

תובעים חן צרפתי

ע"י ב"כ עו"ד א. פרויליך ונ. פרחי

נגד

נתבעים

1. עיריית פתח תקוה
2. אריה חברה לביטוח בע"מ
3. מדינת ישראל משרד החינוך התרבות והספורט

פסק דין

מבוא

1. בפניי תביעה בגין נזקי גוף שאירעו לתובעת, ילידת 1986, תלמידה בבית ספר התיכון "ברנר" בפתח תקווה, בתאונה מיום 6.2.2003, במהלך בחינת בגרות בספורט.
2. במהלך בחינת הבגרות, אשר נערכה באולם הספורט בבית הספר, התובעת וחברתה אדלינה בגין (להלן: "אדלינה") נדרשו לבצע תרגיל שהן תכננו ואשר כלל מספר אלמנטים וביניהם גשר, גלגלון, עמידת ידיים, גלגולים ועוד.
3. במהלך ביצוע התרגיל כתפה של התובעת יצאה ממקומה.
4. טענתה המרכזית של התובעת הינה כי הבחינה לא נערכה במקום ייעודי המותאם לביצוע תרגילי קרקע, אשר רצפתו כולה מכוסה במזרון גדול המקובע אליה. תחת זאת, ביצעה התובעת את התרגיל על מזרונים קטנים רבים שהונחו זה בצד זה על רצפה קשיחה, אשר החליקו במהלך התרגיל. לטענת התובעת, במהלך התרגיל היתה אמורה לעבור מתחת לאדלינה שביצעה תרגיל "גשר", בזחילה תוך התקדמות על מרפקי הידיים, כאשר במהלך ביצוע התרגיל, זו המזרון עליו זחלה התובעת, ידה החליקה, וכתפה יצאה ממקומה.
- עוד טענה התובעת כי לתרגיל לא קדמו חימום או הכנה כלשהם וכי לא היתה במקום כל עזרה ראשונה, אחות או גורם רפואי אחר, אשר יכול היה להושיט עזרה לתובעת מיד לאחר האירוע.
5. התובעת תובעת מהנתבעות לפצותה עבור הנזקים שנגרמו לה עקב הפציעה.
6. הנתבעות חולקות על טענות התובעת במישור העובדתי, על אחריותן ועל גובה הנזק.

המסכת העובדתית

7. בין הצדדים קיימת מחלוקת עובדתית אם המזורונים החליקו וזו בעת שהתובעת נפגעה בידה ואם הן קיבלו הנחיות ועשו חימום לפני התרגיל כנדרש.
8. לעניין זה העידו התובעת, אדלינה והמורה לחינוך גופני פנינה כהן.

עדות התובעת

9. בעדותה של התובעת ובתצהיר אותו הגישה, תיארה התובעת כי רצפת האולם בו נדרשה לבצע את התרגיל היתה רצפה קשיחה וחלקלקה. לדבריה, היא נדרשה עם התלמידות האחרות לסדר מזורונים רבים במידות רגילות, אשר לא ניתן היה לחבר אותם זה לזה, ועל כן הן הניחו אותם אחד ליד השני כדי ליצור משטח גדול שיספיק לביצוע התרגילים. בשל כך, לדבריה, כל תנועה שנעשתה על המזורונים הזיזה אותם זה מזה שכן הם החליקו על הרצפה.
10. התובעת מסרה עוד בתצהירה, כי במהלך ביצוע התרגיל, המזורונים זזו והחליקו כל העת על הרצפה והיא וחברתה אדלינה היו במצב של חוסר יציבות בכל מהלך התרגיל. ברגע מסוים, כאשר אדלינה בצעה תרגיל "גשר" והיא היתה אמורה לעבור מתחתיה בזחילה, תוך התקדמות על מרפקי הידיים, המזרון זז, ידה איבדה את האחיזה וכתפה יצאה ממקומה. לדבריה, הפסיקה את התרגיל באמצע והחזירה את הכתף למקום. כן ציינה כי היא חשה בכאבים עזים.
- בעדותה בבית המשפט חזרה על דברים אלה והוסיפה כי לאחר שהחזירה את הכתף למקומה המשיכה בתרגיל גם למענה של אדלינה, למרות שחשה כאבים וידעה כי "משהו לא בסדר כי שמעתי קליק" (עמ' 15 שורות 31-32).
11. עוד מסרה התובעת בתצהירה כי לתרגיל לא קדמו חימום או הכנה כלשהם ואף אחד לא הסביר להם מה הסיכונים בביצוע התרגיל. היא אף הוסיפה כי לקראת הכנת התרגיל הסבירו למורה לספורט כי אין להן כל מיומנות בביצוע תרגילים כאלה ושאלו אותה אם יש הנחיות מיוחדות או הסברים מיוחדים והמורה השיבה להן כי הן צריכות לעשות הכל בעצמן וכרצונן.
12. התובעת ציינה עוד בתצהירה, כי לאחר סיום התרגיל פנתה אל המורה לספורט וסיפרה לה על פגיעתה. המורה הורתה לה לשבת בצד, והיא עשתה כן.

עדות אדלינה בגין

13. בעדותה ובתצהיר שהגישה אדלינה, תיארה אף היא כי הרצפה באולם הספורט בו ביצעו את התרגיל היתה קשיחה וחלקלקה. אף היא ציינה כי נדרשה עם התלמידות האחרות לסדר מזורונים רבים במידות רגילות, אשר לא ניתן היה לחבר אותם זה לזה ועל כן הניחו אותם אחד ליד השני, כדי ליצור משטח גדול שיספיק לביצוע התרגילים. בשל כך, כל תנועה שנעשתה על המזורונים הזיזה אותם זה מזה שכן הם החליקו על הרצפה.

14. אדלינה מסרה אף היא בתצהירה כי במהלך ביצוע התרגיל, המזרונים זזו והחליקו כל העת על הרצפה והן היו במצב של חוסר יציבות בכל מהלך התרגיל.
- עוד מסרה אדלינה בתצהירה, כי ברגע מסוים, בזמן שהיא עשתה תרגיל מסוג "גשר" והתובעת היתה אמורה לעבור מתחתיה בזחילה תוך התקדמות על מרפיי הידיים, התובעת ככל הנראה פרקה את כתפה שכן היא הפסיקה את התרגיל באמצע, גנחה מכאב, אולם לאחר הפסקה קצרה הן המשיכו בתרגיל.
15. אדלינה ציינה כי היא משוכנעת כי התובעת נפגעה בשל תזוזת המזרונים תחתיהן, שכן המזרונים החליקו, והמרפק שבו התובעת נתמכה בזמן הזחילה, ככל הנראה זו הצידה וגרם לכתף לצאת מהמקום. לדבריה, היא יודעת זאת שכן גם היא נאלצה לזחול במהלך התרגיל וכאשר זחלה על המרפקים הרגישה שהמזרונים זזים מתחתיה, המרפק שלה מחליק וקשה לה לייצב אותו.
16. בעדותה ציינה אדלינה כי במהלך התרגיל, כאשר עשתה את "הגשר" והמזרונים זזו, היא כמעט נפלה (עמ' 6 שורות 30-32). מכיוון שהמועד בו נפגעה התובעת היה בזמן שאדלינה עשתה את ה"גשר", הרי שמעדותה זו עולה כי חשה בתזוזת המזרונים כאשר נפגעה התובעת, תזוזה אשר גרמה לה כמעט ליפול.
17. עוד מסרה אדלינה בתצהירה כי לתרגיל לא קדמו חימום או הכנה כלשהם ואף אחד לא הסביר להם מה הסיכונים בביצוע התרגיל. היא אף הוסיפה כי לקראת הכנת התרגיל הסבירו למורה לספורט כי אין להן כל מיומנות בביצוע תרגילים כאלה ושאלו אותה אם יש הנחיות מיוחדות או הסברים מיוחדים, והמורה השיבה להן כי הן צריכות לעשות הכל בעצמן וכרצונן.
18. אדלינה ציינה עוד כי לאחר סיום התרגיל ראתה את התובעת פונה אל המורה לספורט ומספרת לה על פגיעתה. המורה הורתה לתובעת לשבת בצד, והיא עשתה כן.

עדות המורה לחינוך גופני פנינה כהן

19. פנינה כהן (להלן: "פנינה"), המורה לחינוך גופני של התובעת, אשר נכחה במהלך הארוע נשוא התביעה, מסרה בתצהירה כי היא משמשת מזה 35 שנים כמורה לחינוך גופני ורכזת ספורט בבית הספר.
20. לדבריה, הבחינה בה נפגעה התובעת, היתה בחינת בגרות בהתעמלות קרקע, כאשר המבחן נקבע בתחילת שנת הלימודים וההכנות אליו החלו עוד בנובמבר 2002 במהלך שיעורי הספורט. הנבחנות הכינו מראש את התרגיל, תוך היוועצות עם המורה לחינוך גופני, ובמסגרת השיעורים השוטפים במשך כשלושה חודשים לפני הבחינה, תרגלו את התרגיל. את האלמנטים המהווים את האלמנטים של החובה הנדרשים בתרגיל, למדו ותרגלו הנבחנות ולרבות התובעת, עוד בכיתה ל' ואף נבחנו עליהם בשנה זו.
- כחודש לפני בחינת הבגרות ביצעו הנבחנות, לרבות התובעת, את אותו תרגיל שביצעו במהלך בחינת הבגרות.

21. פנינה מסרה עוד כי בתחילת בחינת הבגרות, כפי הנוהג הרגיל לפני ביצועו של תרגיל, ניתנו לנבחנות ולרבות לתובעת הנחיות לבצע חימום כפי שידעו אותו, ולשים מזרונים במקום בו הן מבצעות את התרגיל, כפי שביצעו אין ספור פעמים בעבר.
22. אשר לאירוע נשוא התביעה, מסרה פנינה כי התובעת ביצעה תרגיל קרקע ובמהלכו עשתה גלגול שגרם לה לכאב ולהפסקת התרגיל. האירוע אירע שעה שהתובעת זחלה על הבטן, תוך הזזת כתפיים, ולפיכך המדובר בפעילות אשר כשלעצמה אינה כרוכה בסיכון חריג כלשהו. לדבריה, היא, ביחד עם המורה לספורט סיגל צימר, נגשו אל התובעת ושאלו אותה איך היא מרגישה והתובעת השיבה שהיא בסדר. לאחר מנוחה ביקשה התובעת לבצע פעם נוספת את התרגיל, עמדה על ביצועו, ביצעה את התרגיל בשלמותו ולא התלוננה על בעיה כלשהי.
23. פנינה ציינה כי במהלך ביצוע התרגיל לא הבחינה בכל אירוע חריג בדומה לזה הנטען על ידי התובעת ולא הבחינה בפגיעה כלשהי שנגרמה לה לרבות פריקת כתף.
- המזרונים לטענתה היו מזרוני התעמלות רגילים אשר התאימו לדרישות ביצוע התרגיל ולא היה מצב במהלך התרגיל בו המזרונים זזו או החליקו וגרמו לחוסר יציבות.
24. פנינה ציינה עוד כי התרגיל בוצע על פי התכנים של משרד החינוך לבחינת הבגרות בחינוך גופני, ונכחו בו מורות בוחנות מבתי ספר אחרים.
25. בעדותה אישרה פנינה כי המזרונים לא היו מחוברים בצורה כלשהי אלא מונחים זה לצד זה, אולם ציינה כי המזרונים היו "די צפופים ולא זזים כי הם כבדים. אלה מזרנים תקינים, מזרנים שמתעמלים עליהם... יש מזרון דקיק אבל זה לא דקיק, זה מזרנים תקינים שאנחנו עובדים עליהם" (עמ' 23 שורות 19-16). כן העידה כי תלמידים מעולם לא התלוננו על חוסר יציבות במזרנים.

הערכת הראיות באשר למחלוקת העובדתית הנוגעת למחדלים הנטענים

26. במחלוקת העובדתית בין הצדדים מצאתי להעדיף את עדותן של התובעת ואדלינה, על פני גרסת פנינה.
27. עדותה של אדלינה היתה אמינה מאד בעיני, שכן התרשמתי כי היא אינה מגמתית כלל, אין לה עניין בתוצאות ההליך וכי היא מקפידה לומר אך ורק את הידוע לה ואת שהיא זוכרת. היא ציינה בעדותה כי איננה בקשר עם התובעת מאז לימודיהן בתיכון, וכך גם התרשמתי במהלך עדותה. לשאלות רבות שנשאלה בחקירה נגדית, אשר התשובות לה היו יכולות לפעול לטובת התובעת, השיבה כי היא אינה זוכרת. כך למשל השיבה בין היתר כי אינה זוכרת שראתה את התובעת משיבה את הכתף למקומה או כי הם ציינו בפני גורם זה או אחר כי המזרונים מחליקים עובר לאירוע נשוא התביעה (עמ' 7 שורות 12-11 ועמ' 6 שורות 15-14).
28. בנוסף, פנינה העידה באופן כללי כי המזרנים לא זזו אולם היא לא העידה אודות האירוע הספציפי עליו העידו התובעת ואדלינה. אף בעניין החימום נראה היה כי היא אינה זוכרת את האירוע עצמו, אלא מציינת כי במקרה זה, כמו הנוהג הרגיל שחל לפני ביצועו של תרגיל, ניתנו לנבחנות לרבות לתובעת הנחיות לבצע חימום כפי שידעו אותו.

29. עדותה של אדלינה, שכאמור לעיל מצאתי אותה מהימנה ביותר, מחזקת את עדותה של התובעת בכך שהמזרונים זזו במידה משמעותית במועד בו נפגעה ידה וכי לא נעשה חימום לפני ביצוע התרגיל.
30. מכיוון שבעדותה של אדלינה יש כדי לחזק את טענות התובעת בעובדות השנויות במחלוקת, אינני מקבלת את טענת הנתבעות כי מדובר בעדות יחידה של בעל דין.
31. כן אינני מוצאת שלא לקבל את גרסת התובעת כי הפגיעה אירעה עקב תזוזת המזרונים, בשל כך שמסרה את הדברים במפורש רק בתצהירים שהוגשו ולא מסרה אותם בשלב מוקדם יותר.
- בכתב התביעה אמנם לא נטען בתיאור התאונה כי היא אירעה עקב תזוזת המזרונים, אולם בסעיף 7 (פ) נטען כי אחד המחדלים שגרמו לתאונה הינו כי הנתבעות לא "דאגו לסידור המזרנים בצורה בטיחותית ו/או לא דאגו שהמזרנים לא יזוזו ממקומם".
- בנוסף, לא הוכח כי תיאור האירוע בדו"ח התאונה נמסר מפי התובעת או מפי הוריה, ולא מצאתי כי העובדה כי לא מסרה תיאור מדויק של התאונה בבדיקותיה הרפואיות כמעידות על כך שהתאונה אירעה באופן שונה מזה לו היא טוענת. בבדיקות הרפואיות הדגש מושם על עצם הפגיעה ומהותה ולא על האופן בו היא נפגעה.
32. בנוסף, לא מצאתי לקבל את טענת הנתבעות כי העובדה שאדלינה לא נפלה מלמדת על כך שהתאונה לא נגרמה כתוצאה מתזוזת המזרנים, שכן אדלינה ציינה בעדותה כי חשה בתזוזת המזרון באופן כזה שכמעט נפלה, דבר המלמד על התזוזה המשמעותית במזרון בעת שהתובעת נפגעה.
33. לאור כל האמור, יש לקבוע כי המזרונים החליקו במהלך התרגיל ובזמן שבו נפגעה התובעת, וכי לא נעשה חימום כנדרש לפני התרגיל.

קיומן של חובות והפרתן

34. נוכח תיאור העובדות המפורטות לעיל, יש לבחון האם בביצוע התרגיל ללא חימום ועל מזרונים המחליקים וגורמים לאי יציבות במהלך התרגיל, יש משום הפרת חובות הזהירות מצדה של פנינה. כן יש לבחון אם קיים קשר סיבתי בין אותם מחדלים לבין פגיעתה של התובעת.
35. אין חולק בדבר חובת הזהירות המוטלת על בית הספר ועל מורה להשגיח על התלמידים, כאשר חובה זו מחייבת השגחה על התלמיד הן מפני פגיעת גורם חיצוני והן מפגיעה שלו בעצמו. חובה זו כוללת חובה לנקוט אמצעי זהירות סבירים למניעת פגיעה כאמור (ר' לעניין זה ע"א 10083/04 חגי גודר נ' המועצה המקומית מודיעים, (פורסם במאגרים, 15.9.2005); ר' גם ע"א 42,41/57 עידה נ' ששון, פ"ד יא, 1100, 1106 (1957); ע"א 2061/90 מרצלי נ' מדינת ישראל, פ"ד מז (1) 802, 811 (1993)).
36. הנתבעות אינן חולקות על חיוניותו של חימום לפני ביצוע התרגילים, ואף פנינה העידה כי יש לבצע חימום לפני ביצוע התרגילים.

37. בנוסף, על תרגילים להיות מבוצעים על ציוד תקין ומתאים לתרגילים אלה, והדבר אף עולה מפרק 7.3 לחוזר מנכ"ל משרד החינוך תשס"ב ב/6, י"ט שבט תשס"ב, מיום 1.2.2002. מזרונים המונחים זה לצד, אשר תזוזה על גביהם גורמת להחלקה ואי יציבות במהלך התרגיל, אינם מתאימים לביצוע תרגילים מהסוג שביצעה התובעת וקיימת חשיבות לכך שתרגיל כפי שבוצע על ידי התובעת ואדלינה, ייעשה על משטח יציב אשר ימנע תזוזה לא רצונית/החלקה של יד או רגל במהלכו.
38. לפיכך, אני קובעת כי פנינה הפרה את חובות הזהירות המוטלות עליה בעת שאפשרה לתובעת לבצע את התרגיל ללא חימום, ועל מזרונים שאינם מתאימים לביצוע התרגיל.

הקשר הסיבתי בין הפרת חובות הזהירות לבין פגיעת התובעת

39. כאמור, מצאתי כי פגיעתה של המתלוננת אירעה בזמן שהמזרון זז בצורה כה משמעותית עד שידה איבדה מיציבותה ואדלינה כמעט נפלה. ממצאים אלה, מבססים קיומו של קשר סיבתי ברור בין תזוזת המזרונים וחוסר יציבותן לכך שהתובעת נפגעה בידה.
40. יחד עם זאת, לא מצאתי כי הוכח קשר סיבתי כלשהו בין העדר החימום לתאונה.
41. נטען אמנם על ידי התובעת כי לא נערך חימום כנדרש, וכאמור קבעתי כממצא עובדתי כי כך היה. ואולם, התובעת בתצהירה ובעדותה הדגישה כי הגורם לתאונה היה העובדה שהמזרון החליק והיא לא ציינה או הציגה ראיה כלשהי כי העדר החימום הוא זה שגרם לתאונה, או כי חימום כנדרש היה מונע את התאונה, כאשר טענה מסוג זה היא עניין שבמומחיות ולפיכך היה על התובעת להוכיחה בחוות דעת רפואית.
42. לפיכך, אני מוצאת כי קיים קשר סיבתי בין הפרת חובות הזהירות על ידי פנינה לבין התאונה.

אשם תורם

43. לטענת הנתבעות יש להטיל על התובעת אשם תורם בשיעור של 100% שכן הוכח כי לתובעת ניסיון רב בפעילות גופנית לרבות הידע בדבר הצורך בחימום; התובעת היא זו אשר בחרה היכן להציב את המזרונים; הוכח כי לתובעת ניתנו הוראות והנחיות ברורות לרבות הצורך בביצוע חימום עובר לתרגיל וכי היא ביצעה את התרגיל עשרות פעמים בביתה עובר לתאונה.
44. אשר לטענות הנוגעות לעובדה שלא נעשה חימום בטרם התרגיל – נוכח העובדה כי מצאתי כי לא הוכח קשר בין העדר החימום לפגיעת התובעת, אין להידרש לטענות בדבר אשם תורם בנוגע לכך.
45. בנוגע לטענות בדבר רשלנות תורמת בהנחת המזרונים, כעולה מהעדויות שפורטו לעיל, לא ניתן היה להניח את המזרונים בדרך אחרת מזו שנעשתה על ידי התובעות והתלמידות האחרות. כפי שנקבע לעיל, התאונה אירעה בשל סוג המזרונים שהיו באולם הספורט בצירוף היותה של הרצפה חלקה, ועל כן לא היתה בפעולת התובעת כל אשמה או גורם לתאונה.

46. מכל מקום, תלמיד, גם בן 17, אינו בעל הכשרה בחינוך גופני. לפיכך, אין מקום להטיל עליו אשם תורם בגין הנחת מזרונים בדרך כזו או אחרת, כאשר הגורם המקצועי והמיומן באשר לכך נכח במקום, לא העיר כל הערה ואף איפשר את ביצוע התרגיל באופן זה.

אחריות הנתבעות לפציעת התובעת

47. משנקבעה אחריותה של פנינה המורה לספורט כלפי התובעת, יש לבחון את השאלה מי מהנתבעות חבה כלפי התובעת בשל אחריות זו.

48. אין חולק כי הנתבעת 1 היא אשר העסיקה את פנינה ושילמה את שכרה. לפיכך היא אחראית באחריות שילוחית למעשיה של פנינה.

49. מנגד, לא מצאתי כי יש מקום להטיל אחריות על הנתבעת 3. אני מקבלת את טענת הנתבעת 3 כי אחריותה הינה של מתן הוראות ביחס לתחום הלימודי ואין זה אפשרי, ואף אין חובה כי יהיה פיקוח צמוד ויומיומי מטעמה בבתי הספר בכל שיעור ושיעור.

כפי שעולה מחוזר המנכ"ל שהוגש, קיים פרק שלם הנוגע לבטיחות בשיעורי חינוך גופני, בו מצוין בין היתר יש לבצע תרגילים רק לאחר חימום והכנה מתאימים ועל ציוד תקין ומתאים לתרגילים אלה.

האחריות – סיכום

50. לאור כל האמור לעיל אני קובעת כי הנתבעת 1 אחראית לנוקי התובעת באופן מלא.

חוות הדעת הרפואיות

51. לאחר התאונה סבלה התובעת מכאבים, וביום 30.9.2003 אושפזה במרכז הרפואי "רמת אביב" ועברה ניתוח ארטרוסקופיה.

52. ד"ר נסינג, המומחה מטעם התובעת, העריך את נכותה של התובעת בשיעור של 10% בשל כאב והגבלה בהנעת כתף לאחר תיקון נזק ללברום קדמי.

53. פרופ' נרובאי, המומחה מטעם הנתבעות, העריך את נכותה של התובעת בשיעור של 5% לצמיתות.

54. מעיון בשתי חוות הדעת, עולה כי התובעת לא נפגעה באופן משמעותי מהתאונה ותנועותיה מוגבלות באופן מועט ביותר.

55. כך, בחוות הדעת מטעם התובעת ציין ד"ר נסינג כדלקמן:

"כתף ימין – גפה שלטת יד ימין. דלדול קל שריר סופרהספינטוס, ללא עיוות צורה של מפרק הכתף. קיימות רחישויות עדינות בהנעה סבילה של הכתף. רגישות מעל ACJ ובאספקט קדמי של מפרק הכתף.

...

בדיקה תפקודית – מסוגלת להגיע עם כתף יד ימין לפה ולעורף.
 בהבאת כפות ידיים אל מאחורי הגב אגודל ימין לגובה D12
 אגודל שמאל לגובה D8 מרחק בין אגודלים כ-10 ס"מ. יציבות
 הכתף תקינה, סימן סולקוס גבולי (+). " (עמ' 4 לחוות הדעת).

56. מחוות דעתו של פרופ' נרובאי עולה כי "אין דלדול שרירים לא בכתף ולא בזרוע, בעת מדידה 12 ס"מ מעל הא ולקרנון היקף זרוע ימין ושמאל 27 ס"מ" וכי צילום הרנטגן, הבדיקה לתהודה מגנטית ואלקטרומיוגרפיה נמצאו תקינים ובבדיקת האולטרסאונד לא נמצא ממצא פתולוגי (עמ' 2 לחוות הדעת).
57. בנסיבות אלה, ובשים לב לקביעותיהם של המומחים ולעובדה כי לא נחקרו, אני מעמידה את שיעור נכותה של התובעת על 7.5%.

רכיבי הנזק

הנזק הלא ממוני

58. התובעת טוענת כי נוכח טיב פציעתה של התובעת בתאונה, לרבות הפריקה בכתף ותת הפיקות החוזרות, אשר חייבו ניתוח ארטרוסקופיה לתיקן הנזק בכתף, הטיפולים הרבים והממושכים שעברה, הנכות הצמיתה שנקבעה לה והסבל הרב שיהיה מנת חלקה כל חייה בגין פציעתה, הפיצי הראוי הינו 60,000 ₪. הנתבעות סבורות כי סדר הגודל הראוי הוא של 10,000 ₪.
59. בהתחשב בנכות שנקבעה, במהות הפגיעה ובעובדה שהתובעת נאלצה לעבור ניתוח, אני מעמידה את הפיצי עבור הנזק הלא ממוני בסכום של 30,000 ₪.

הפסד השתכרות

60. כעולה מתצהירה של התובעת, היא שירתה שירות צבאי מלא כמחוטת לאחר שהפרופיל הרפואי שלה הורד לאחר התאונה, ולאחר שירותה הצבאי עבדה מספר חודשים במפעל אלקטרוניקה אייל. בהמשך, עבדה כחמישה חודשים כמזכירה ובחודש אוקטובר 2007 החלה בלימודי לקויות למידה במכללת "רידמן" בתל אביב. במקביל, עבדה עם ילד בעל לקויות למידה בבוקר ובצהריים בגן ילדים מחודש דצמבר 2007 עד יולי 2008. כאשר נסגרה המגמה בה למדה במכללת רידמן, עברה להמשיך את לימודיה בתחום לקויות הלמידה במכללת "אלבאום" בתל אביב.

61. לטענת התובעת, הנכות שנותרה לה הינה תפקודית, בשל היותה נכות אורטופדית המשפיעה על היד הדומיננטית, אשר יש בה מגבלה תפקודית של ממש הפוגעת בתפקודה היומיומי של התובעת, הן בעבודה והן מחוצה לה, וגורעת מכושר השתכרותה, כאשר לפני התאונה היתה ילדה בריאה ופעילה.

בנסיבות אלה, עותרת התובעת לחשב את הפסדי השכר לעתיד בחישוב אקטוארי רגיל, כנהוג באשר לקטינים, כמכפלת הנכות הצמיתה בשכר הממוצע במשק, בסך 238,824 ש"ח.

כן עותרת התובעת להטיל פיצוי בגין הפסדי השכר לעבר, מיום שחרורה של התובעת משירותה הצבאי בגיל 20 ועד לחודש פברואר 2011, משך כחמש שנים, בסכום של 30,000 ₪.

62. לטענת הנתבעות לא נגרמו ולא ייגרמו לתובעת הפסדי שכר. לטענתן, מעיון בתלושי השכר החלקיים שהוצגו לעיונה, לא עולה כי התובעת נעדרה מהעבודה אלא כי היא עובדת במשרה מלאה ואף עבדה שעות נוספות בחברת "דיאסטון". כן ציינו כי התובעת לא חשפה נתונים לגבי שכרה בגין טיפול בילדים וכי היא העידה כי כיום היא לומדת ב"בית ברל" לימודי חינוך יסודי.

לפיכך, לטענת הנתבעות, לא נגרמו לתובעת הפסדי שכר בעבר, לא נגרמה ולא נותרה לתובעת נכות תפקודית והיא מתפקדת ללא בעיות, ולפיכך לא צפוי כי ייגרמו לה הפסדי שכר בעתיד ואין לפסוק פיצוי בנדון.

63. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום לפסיקת פיצוי עבור הפסד שכר בעבר.

באשר לעתיד, בהתחשב בכך שחישוב אריתמטי מלא, לפי נכות צמיתה בשיעור 7.5%, השכר הממוצע במשק (8,340 ₪) עד הגיע התובעת לגיל 67 (מקדם היוון – 3%) מגיע לסכום של 179,000 ₪, אני מוצאת לפסוק פיצוי גלובאלי בסך של 80,000 ₪.

64. למסקנה זו הגעתי בשל השיקולים הבאים:

א. באשר לעבר מדובר במי שנפגעה כילדה, תקופת אי הכושר שנקבעה לה היתה במהלך לימודיה ולא הוכח שהתאונה גרמה לפגיעה בשכרה ומה היה שיעור הפגיעה.

ב. הנכות שנקבעה לתובעת הינה נכות קלה והמגבלה התפקודית אינה נראית משמעותית.

ג. בהינתן גילה של התובעת ניתן להניח כי היא יכולה להתאים את עיסוקה גם למגבלה שנותרה (השווה ע"א 61/89 [מדינת ישראל נ' אייגר, פ"ד מה \(1\) 580 \(1991\)](#)), ונוכח העובדה כי החלה בלימודי ליקויי למידה, נראה כי עיסוקה מתאים למגבלה זו.

עזרת הזולת

65. בסיכומי התובעת מבוקש פיצוי עבור עזרת הוריה ובעיקר אמה, בתקופת אי הכושר למשך חודש בהתאם לקביעתו של ד"ר נסינג, וכחודשיים לאחר הניתוח מיום 30.9.2003. כן מבוקש פיצוי בגין כך שהוריה הסיעו את התובעת וליוו אותה לטיפולים רפואיים להם נזקקה, כאשר

בגין כך נעדרו הוריה מעבודתם ונגרמו להם הפסדי שכר. בגין עזרה זו עותרת התובעת לפיצוי בסך 10,000 ₪.

עוד טוענת התובעת, כי נוכח הפגיעה בידה הדומיננטית ומגבלותיה, היא תזדקק לעזרה בביצוע עבודות משק הבית, הדורשות בין היתר הרמה ונשיאה של משאות כבדים. לפיכך מבקשת התובעת פיצוי בגין עזרה וסיעוד בעבר ולעתיד, בסכום של 30,000 ₪.

66. הנתבעות טוענות כי אין לפסוק פיצוי עבור עזרת הזולת בעבר ובעתיד, שכן על פי עדות האם לא היה צורך בכך שתישאר עם התובעת לאחר הניתוח וכי היא לא הציגה כל מסמך המצביע על היעדרות שלה או של בעלה מהעבודה.

67. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, אני פוסקת לתובעת על דרך האומדן סך גלובאלי של 3,000 ₪. זאת, משום שבגין הפגיעה התובעת טופלה, אושפזה ואף עברה ארטרוסקופיה. מטבע הדברים, נזקקה לעזרת קרובים הן בתקופה הסמוכה לתאונה והן בתקופת הטיפול, אף אם לא נשכרה עזרה בשכר.

הוצאות

68. לטענת התובעת נגרמו לה הוצאות מרובות בעקבות התאונה, לרבות הוצאות עבור דמי השתתפות בתשלומים למוסדות רפואיים בגין טיפולים רפואיים, בדיקות, חבישות, תרופות, ביצוע טיפולי פיזיותרפיה, ביצוע טיפולי ריפוי בעיסוק, אביזרי עזר ארטופדיים, נסיעות, הוצאות נלוות לאשפוז והוצאות נלוות אחרות. עוד טוענת התובעת כי הוריה והיא נשאו בעלות הניתוח המתקן בסך של 4,100 ₪ וכן בהוצאות הרופא המרדים בסך של כ- 2,950 ₪. כן נטען כי התובעת נזקקה לעזרה מחברותיה וממורות מבית הספר בהשלמת חומר הלימודים שהחסירה בשל פגיעתה הכוללים מספר שיעורים פרטיים בעלות של 100 ₪ לשיעור. לתצהיר התובעת צורפו קבלות חלקיות שנשתמרו בידיה, ולטענתה שיעור הוצאותיה הוא בסך של 10,000 ₪.

69. לטענת הנתבעות כל שצירפה התובעת היו קבלה עבור הרדמה לניתוח על ידי אורטופד בסך 2,950 ₪; קבלה בסך 349 ₪ בגין מקבע לכתף לאחר הניתוח; קבלה בגין השתלת 3 עוגנים בנייתוח כתף בסך 4,096 ₪; מספר קבלות בגין "ייעוץ רפואי" אשר טיבן אינו ברור וקבלה בסך 560 ₪ מסטודיו לבלט שאיננה רלוונטית. עוד טוענות הנתבעות אין כל צורך בהוצאות אלו, שכן האמור לא נטען ונתמך בחוות הדעת הרפואית מטעם התובעת. לאור כל האמור, לטענת הנתבעות אין לפסוק סכום העולה על 5,000 ₪.

70. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ובהתחשב בסכום הקבלות שהוגשו, אני פוסקת סכום של 5,000 ₪ בגין כל הוצאות התובעת.

סוף דבר

71. אני פוסקת לתובעת פיצוי לפי הפירוט שלהלן:

נזק לא ממוני - 30,000 ₪

₪	80,000	כושר השתכרות -
₪	3,000	עזרת הזולת -
₪	5,000	הוצאות
₪	<u>118,000</u>	סה"כ

72. לפיכך, הנתבעות 1 ו-2 ישלמו לתובעת ביחד ולחוד סך של 118,000 ₪ וכן שכ"ט עו"ד בסכום כולל של 27,376. כן תשלם הנתבעת את הוצאות המשפט (שכ"ט ד"ר נסינג ואגרת משפט) בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הוצאתם ועד ליום מתן פסק הדין.

73. התביעה נגד הנתבעת 3 נדחית. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

74. הסכומים ישולמו בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים

ניתן היום, י"א תשרי תשע"ב, 09 אוקטובר 2011, בהעדר הצדדים.

שרון קיסר 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)